

P Á L Y A M Ű

Az Országos Bírósági Hivatal Elnöke 190.E/2018. (III. 21.) OBHE számú határozatával a Szolnoki Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiuma kollégiumvezetői állásának pályázati kiírására

2018. év április hó 9. napja

Tóthné dr. Drenkó Szilvia
kollégiumvezető-helyettes
Szolnoki Törvényszék

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson ésszerű határidőn belül bírálja el - mondja Magyarország Alaptörvényének 28. cikke.

A bírósági szervezeti kereteket elsősorban a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (továbbiakban Bszi.) határozza meg, melynek 26. § (2) bekezdése és a 124. §-a részletezi a szervezeti rendszeren belül a kollégiumvezető ügykörét. Az általános rendelkezésekben megfogalmazottak alapján a kollégiumvezető elsődleges feladata a kollégiumhoz tartozó bíróságok ítélkezésének folyamatos figyelemmel kísérése, az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása, de egyben mint vezető, igazgatási feladatokat is ellát, és mint ilyen, szervezi a kollégium munkáját, évente beszámol a kollégiumnak a pályázathoz csatolt pályaművében szereplő tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról, eredményéről, ellátja a jogszabály, az Országos Bírósági Hivatal (továbbiakban OBH) Elnökének szabályzata, vagy az OBH Elnökének határozata, továbbá a Bírósági Szervezeti és Működési Szabályzat szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

A bíróságok igazgatásáról rendelkező 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (a továbbiakban Igazgatási Szabályzat) 28. §-a határozza meg tételesen a kollégiumvezető feladatait. Az Igazgatási Szabályzat alapján a kollégiumvezető feladatához tartozik a kollégiumon belül az eljárási határidők és ügyviteli szabályok megtartásának ellenőrzése, valamint a tanácselnöki feljegyzések általánosítható tapasztalatainak hasznosítása, közreműködik a bírák munkájának értékelésében, vizsgálatában, ellátja a bírósági titkárok, bírósági fogalmazók, bírósági ügyintézők és az egyéb igazságügyi alkalmazottak képzésének szakmai irányítását, felügyeletét, stb.

A fentieken túl a Szolnoki Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatának 48. §-a részletezi a kollégiumvezető feladatát.

A kollégiumvezetőnek a feladatát az OBH Elnöke által meghatározott stratégiai elvek figyelembevételével kell meghatároznia, amelyek a következők:

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek,
- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
- tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása, hasznosítása,
- a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

A pályamű megírásakor figyelemmel kellett lenni a törvényszék előtt álló rövid- és hosszútávú kihívásokra, amelyek közül a pályázati kiírás az alábbiakat emelte ki, mint olyan területeket, ahol ezek jelentkezhettek:

- ítélezés időszerűsége és megalapozottsága (időszerűség javítása),
- emberi erőforrásokkal való gazdálkodás,
- tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás,
- bírósági integritás,
- bírósághoz való hozzáférés,
- képzés.

Ha az előbb felvázolt szabályozási hierarchiát megtekintjük, úgy tűnik, hogy az egyik végén a bíró, a másik végén pedig a jogkereső állampolgár áll. Valójában azonban ez egy kör, amelyben a két végpont találkozik, és egyben kiindulási pont is. A bírák és a bírósági alkalmazottak azok, akik a munkájukkal közvetlenül biztosítani tudják az állampolgár alapjogainak érvényesülését. Ez nagy felelősség. Ezért a bírói foglalkozás nem egyszerűen munka, hanem hivatás. A Szolnoki Törvényszék bíráiban megvan ez a hivatástudat. A kollégiumvezető feladata az, hogy a bírák, titkárok, fogalmazók, ügyintézők, tisztviselők munkáját számára rendelkezésére álló eszközökkel segítse és támogassa. A továbbiakban a bírák kifejezést használok, de érteni kell alatta a bírósági titkárokat, fogalmazókat, ügyintézőket, tisztviselőket, mindazokat, akik munkájukkal a bírósági szervezet működésében részt vesznek, mivel mindannyian együtt, egymás munkájára támaszkodva tudjuk hivatásunkat ellátni.

Ahhoz, hogy a bíró a feladatát jól lássa el, olyan környezetet kell biztosítani, amelyben jól érzi magát, tudja, hogy munkája felelősséggel jár, ugyanakkor értékeli azt is, hogy azt értékelik és megbecsülik, kellő magabiztossággal rendelkezik ahhoz, hogy gyorsan, hatékonyan, ugyanakkor alapos szakmai tudással döntést hozzon, szembe tudjon nézni az esetleges kritikákkal, amelyeknek célja nem a probléma felnagyítása, hanem annak megoldása.

I. Az ítélezés időszerűsége és megalapozottsága

Időszerűség

A kollégiumvezetői munkához nélkülözhetetlen a statisztikák vizsgálata és értékelése, mivel azok - bár nem mindenhatók -, jelzik a bekövetkező változásokat, figyelmeztetnek esetleges negatív tendenciákra, felhívhatják a figyelmet olyan területekre, ahol intézkedésre, segítségre van szükség, ugyanakkor arra is rámutatnak, hogy a korábbi intézkedések eredményesek,

hatékonyak voltak-e, vagy más eszközt kell keresni az adott probléma megoldásához. Az elemzés szemléletmódját ennek kell áthatni.

A Pályamű megírásakor nagyon nagy segítséget adott a 2017. évi Elnöki Beszámoló. Annak tematikus felépítése, statisztikai adatai, táblázatai megkönnyítették az elemzés elkészítését. Az adatok azonban folyamatosan változnak, így a kollégiumvezető kinevezésekor már lehet, hogy egészen más paraméterekből kell kiindulni, azaz a nyomon követés elengedhetetlen. A kiértékelésnek nagyon jó fóruma a mindenkori vezetői értekezlet, annak hatékonyságához azonban szükséges, hogy az arra, az elnök által készített kimutatásokat és statisztikákat előre írásban megkapjuk, így az előzetes ismeretek birtokában lehet véleményt formálni, javaslatot tenni.

Az időszerűség vonatkozásában mindenképp pozitív képet mutat, amennyiben az állapítható meg, hogy az adott évben érkezett mennyiséget a befejezések száma meghaladta. Ez azonban még nem elegendő, ugyanis vizsgálni kell azt is, hogy a folyamatban maradt ügyek megoszlása hogyan alakul, mennyi ügyet sikerült egy éven belül befejezni, és sikerült-e a két éven túli ügyek számát, arányát csökkenteni.

Azt, hogy a Szolnoki Törvényszék ügyforgalmi adatai 2015., 2016. és 2017. évben hogyan alakultak, a 2017. évi Elnöki Beszámoló adatai mutatják. (Lásd a Pályamű 5. oldalán.)

A táblázat adataiból megállapítható, hogy a járásbíróságokon polgári és gazdasági perek esetében emelkedett a folyamatban lévő ügyek száma, mivel a befejezések nagysága közel azonos volt az előző évihez, valamivel még több is, azonban ez nem tudta kompenzálni az érkezésben bekövetkezett növekedést. Az emelkedés különösen az év utolsó részében figyelhető meg, tekintettel arra, hogy az új Polgári perrendtartásról szóló törvény (Pp.) hatályba lépését megelőzően az ügyfelek, illetőleg az ügyvédek egy része igyekezett keresetét még a régi Pp. hatálya alatt benyújtani.

Ugyanakkor a 2018. februári statisztikából az állapítható meg, hogy a folyamatban maradt ügyek száma lecsökkent 1720-ra, ami azt mutatja, hogy nincs közvetlen szervezeti beavatkozást igénylő feladat. A bírói munkában ilyen ciklikusságok különböző okokból mindig előfordulnak. Ha a rendszer azt rövid időn belül kompenzálni tudja, vissza tud állni a normál működésre, úgy intézkedést nem igényel.

Az ügy tárgya	Érkezett			Befejezett			Folyamatban maradt		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Járáshíroságok									
Polgári per	4 557	4 764	4 934	4 755	4 558	4 593	1 576	1 782	2 123
Gazdasági per	146	125	119	141	153	111	75	47	55
Büntető per	2 347	2 645	2 258	2 456	2 931	2 618	1 852	1 566	1 206
Szabálysértési per	2 031	2 238	1 786	2 328	2 308	1 996	471	401	191
Polgári nemperes	848	916	998	848	916	987	77	77	88
Bíróági végrehajtási ügyek	6 067	5 345	5 700	5 991	5 266	5 720	4 981	720	700
Gazdasági nemperes	2	1	0	2	1	0	0	0	0
Büntető nemperes ¹	2 887	2 895	2 600	2 908	3 008	2 613	369	256	243
Szabálysértési nemperes	11 406	9 807	9 717	11 035	10 387	10 199	2 662	2 082	1 600
Mediációs ügyek	25	41	39	26	34	36	2	9	12
Közigazgatási és munkaügyi bíróság									
Közigazgatási per	384	338	323	404	325	339	127	140	124
Munkaügyi per	1 122	695	393	793	1 016	433	571	250	210
Közigazgatási nemperes	65	83	88	64	84	79	3	2	11
Munkaügyi nemperes	49	68	56	46	70	57	5	3	2
Bíróági végrehajtási ügyek	62	136	53	62	133	55	4	7	5
Törvényszék									
Fellebbezett ügyek									
Polgári per	339	283	309	290	301	286	161	143	166
Gazdasági per	25	42	24	25	35	26	12	19	17
Büntető per	590	763	739	545	593	751	354	524	512
Szabálysértési per	39	44	48	41	45	42	2	1	7
Közigazgatási per	5	8	19	4	3	10	1	6	15
Munkaügyi per	51	50	72	39	45	60	26	31	43
Polgári nemperes	500	498	515	488	483	527	83	98	86
Gazdasági nemperes	7	11	10	6	11	12	2	2	0
Büntető nemperes	839	826	793	843	817	797	44	47	43
Közigazgatási nemperes	25	33	40	25	33	37	5	5	8
Munkaügyi nemperes	14	13	16	15	6	20	0	7	3
Egyéb ügyek ²	281	278	197	267	286	193	20	12	16
Elsőfokú ügyek									
Polgári per	566	494	305	478	463	351	183	214	168
Gazdasági per	52	30	29	71	53	38	45	22	13
Büntető per	31	38	45	27	49	49	44	33	29
Katonai tanácsok peres	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Polgári nemperes	25	23	128	25	21	135	0	2	41
Gazdasági nemperes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Büntető nemperes ¹	79	78	55	69	87	58	17	8	5
Katonai tanácsok nemperes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cégügyek³									
Csőd- és felszámolási eljárások ⁴	426	303	328	513	506	432	827	517	413
BV ügyek ⁵	1 901	2 526	2 570	1 744	2 431	2 629	615	710	489
Törvényszéki végrehajtási ügyek	62	52	36	57	57	39	8	3	0
Összesen:									
Összesen:	45 347	43 559	41 711	44 815	44 760	42 654	15 705	10 051	8 992
Peres ügyek összesen:	12 285	12 557	11 403	12 397	12 878	11 703	5 500	5 179	4 879
Törvényszékek összesen ⁶	1 431 244	1 383 133	1 378 843	1 402 624	1 414 888	1 371 938	317 251	312 572	298 612
Az országosból részesedés aránya, százalékban	3,2	3,1	3,0	3,1	3,2	3,1	4,8	3,2	3,0

(Szolnoki Törvényszék Elnökének Beszámolója 2017. év, 11. oldal)

Ha a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság statisztikáját vizsgáljuk, az nem utal olyan problémára, ami intézkedést igényelne, ugyanakkor az emberi erőforrásban már bekövetkezett változások és a jövőbeni várható változások miatt ki kell alakítani a jövőképet annak érdekében, hogy a későbbiekben is biztosított legyen a megfelelő működés. (Lásd részletesebben Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodásról szóló fejezetben.)

A Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság eddig elemzett statisztikái nem mutattak problémát az ügyszakban, azonban a munkateher szempontjából összeállított adatok újabb nézőpontra mutatnak rá. Míg a munkaügyi ügyszakban az országos átlag alatt 6,49 darab folyamatos üggyel zárt, addig a közigazgatási szakban 35,79 darab üggyel több folyamatos ügy van az országos átlagnál. Ugyanakkor csak egy tárgyaló bírónk van jelenleg, aki kizárólag közigazgatási ügyeket tárgyal, a KMB Elnöke, így a munkaügyi bírákat is részben be kellett vonni a közigazgatási ügyek intézésébe.

A törvényszék fellebbezett ügyei közül a polgári peres és a gazdasági peres ügyekben ugyan csökkent a befejezések száma, ugyanakkor növekedett a polgári és gazdasági nemperes ügyekben, és ugyanígy emelkedett a közigazgatási nemperes és a munkaügyi nemperes területen is. Így tehát, ha összességében nézzük, a befejezések száma, a folyamatban maradt ügyek emelkedése és a várható személyi változások mind azt jelzik, hogy ennek az ügyszaknak támogatást kell nyújtani.

A törvényszéki elsőfokú, valamint a csőd- és felszámolási eljárások vonatkozásában a folyamatban lévő ügyszám csökkent. A törvényszék első fokos ügyek vonatkozásában az új devizaügyek érkezéseinek száma alacsonyabb a korábbi évekhez viszonyítottnál, míg a csőd- és felszámolási eljárások esetében ugyan tavaly megállt az érkezések számának csökkenése – ugyanis a NAV megindította az eljárásait –, azonban ez év elején ismét csökkent. A társszervvel történt egyeztetés után prognosztizálható, hogy a belső szervezeti feladataik megoldását követően, várhatóan májustól ismételten nagyobb számban fognak kérelmeket benyújtani.

Azt, hogy a törvényszék civilisztika másodfok támogatása szükséges, jól mutatják a munkateher alakulása vizsgálata során az országos átlaghoz viszonyított szám adatok, eszerint csak 2 darab üggyel maradt alatta a befejezések száma az országos átlagnak, ezzel szemben a folyamatos ügyek száma 57,47 darab üggyel magasabb az országos átlaghoz viszonyítva.

A civilisztika elsőfok stabilitását mutatja, hogy a befejezések száma az országos átlagnak megfelel, a folyamatban lévő ügyek száma pedig 1,73 darab ügygel kevesebb az országos átlagnál.

A járásbírószak civilisztika ügyszaka munkateher szempontjából az országos átlaghoz viszonyítva kedvező képet mutat, azonban míg 2016. évben az országos átlag alatt 21,8 darab ügygel maradt el a folyamatban lévő ügyek száma, ez 2017. évben már csak 12,37 volt. A polgári és a gazdasági területet összehasonlítva pedig az állapítható meg, hogy a gazdasági ügyszakban még valamivel több is, mint az országos átlag, míg a polgári ügyszakban pedig kedvezőbb. Az eltolódás esetleges szakmai okát vizsgálni kell.

A különböző járásbírószakok statisztikai mutatóinak (2017. évi Elnöki Beszámoló 19., 22., 24., 26., 28. és 30. oldal) áttekintése alapján megállapítható, hogy a polgári-gazdasági peres érkezés a Jászberényi Járásbírószágon emelkedett a legjelentősebben, 111 ügygel több érkezett, mint az előző évben és bár nőtt a befejezések száma is, mégis 60-nal több per maradt folyamatban az év végén. Ez jelzi, hogy az adott bíróságon megnőtt a bírók ügyterhe, amit nehezít, hogy egy kollégánk nyugdíjba vonult. Az új bíró kinevezésével várhatóan az egyensúly helyre fog állni, azonban ezt figyelemmel kell kísérni.

A Szolnoki Járásbírószágon közel azonos peres ügy érkezett, mint korábban és bár a befejezések száma - igaz csak csekély mértékben – növekedett, mégis 11,3%-al nőtt a folyamatban lévő perek száma. Az év első két hónapjában a befejezések száma majd kétszerese volt az érkezésnek, így a statisztikai mutatók javultak és a Jászberényi, valamint a Tiszafüredi Járásbírószak bírójának munkaterhéhez képest kedvezőbb képet mutat. Az emberi erőforrás gazdálkodásnál azonban figyelembe kell venni, hogy Jászberényben az új bíró kinevezésével kedvezőbbé válik a helyzet, addig Szolnokon kettős hatás érvényesül, az új kolléga munkába lépése segítséget nyújt, azonban egy kolléganőnk szülési szabadságra megy, így kiesik a munkából.

Az elmúlt évben a Tiszafüredi (+49 darab) és a Kunszentmártoni (+34 darab) Járásbírószágon is több volt a peres ügyérkezés az elmúlt évben. Ez utóbbi bíróságon a két polgári ügyszakos bírót ezt kezelni tudja, amit a 2018. februári statisztika is jól mutat, mivel a folyamatos ügyek száma 125-re csökkent. Nehezebb a helyzete a tiszafüredi kolléganőnek, aki egyedüli polgári ügyszakos a bíróságán, azonban a kirendelt karcagi kolléga ebben segítséget nyújt és az idei évi februári statisztika szerint a folyamatos ügyeinek számát (101 darab) jelentősen tudta csökkenteni az év végihez képest, így nem a legmagasabb a törvényszéken, de az arányeltolódást jelzi.

A Karcagi Járásbíróságon 31 üggyel kevesebb érkezett, de 112 perrel kevesebbet is fejeztek be, így a folyamatos ügyek száma 60-nal megemelkedett. Ennek oka, hogy mindhárom polgári ügyszakos kolléga más bíróságokra is ki volt rendelve, így az ott végzett munkát is figyelembe kell venni e statisztikai adatok értékelésekor. Az idei év februári folyamatos ügystatisztika pedig azt mutatja, hogy év elején a befejezések növelésével jelentősen csökkenteni tudták peres ügyeik számát, így az már kedvező képet mutat.

A Mezőtúri Járásbíróságra közel azonos mennyiségű peres ügy érkezett, mint korábban, de csökkent a befejezések száma és nőtt a folyamatban maradt perek nagysága. Ezen a bíróságon két polgári ügyszakos bíró ítélkezik, akik közül az elnök a büntető ügyszakban kialakult nehéz helyzetre figyelemmel ebben az ügykörben is végzett tevékenységet. Egy büntető bíró áthelyezésével azonban ez a probléma megoldódik.

A végrehajtási ügyek száma nőtt a járásbíróságokon, ez alól csak a Tiszafüredi és a Kunszentmártoni járásbíróság a kivétel. A legnagyobb emelkedés a Jászberényi Járásbíróságon következett be, 688-ról 860-ra, de nem sokkal maradt el a Karcagi Járásbíróság ügyérkezése sem. Mivel a befejezések száma is nőtt, így a folyamatban maradt ügyek mennyisége nem nőtt számottevően, sőt egyes bíróságokon még csökkent is. Azonban a többi járásbíróság adataihoz viszonyítva a Szolnoki Járásbíróságon a folyamatban maradt végrehajtási ügyek száma arányában több, ennek csökkentését kell elérni.

Az időszerűségi mutatók a járásbírósági szinten kedvezően alakultak. A polgári peres eljárásban egy éven belül befejezett perek aránya 92,6%, közel azonos az előző évivel, a gazdasági peresben 79,3%, ami 2,18%-kal haladja meg az előző évit, azaz pozitív tendenciát mutat. A két éven túli folyamatos perek aránya is csökkent, polgári perben 2,4-ről 2,1%-ra, gazdasági peresben pedig 17%-ról 12,7%-ra. Bár a két éven túli ügyek aránya pozitív változásokat mutat, azonban továbbra is cél azok csökkentése, illetőleg a két éven túli ügyek vizsgálata során levont tapasztalatok hasznosítása.

A Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon a közigazgatási ügyszakban az egy éven belül befejezett ügyek aránya csökkent az előző évihez képest 96,2%-ról 90,3%-ra, ugyanígy csökkent a munkaügyi ügyszakban is, 76,1%-ról 75,3%-ra. A két éven túli ügyek aránya a munkaügyek esetében 5,4%, és bár nem sokkal, 1 darab üggyel, de emelkedett az előző évhez képest. Ugyan már történtek intézkedések ez ügyben, azonban a két éven túli ügyek vizsgálata itt különösen fontos lesz a későbbiekben.

A törvényszék első fokán is csökkent a két éven túli ügyek száma, a peres ügyszakban 10-ről 6-ra, míg a gazdasági ügyekben 7-ről 1 ügyre. Ez különösen a gazdasági ügyek vonatkozásában mutat szép eredményt.

Bár a csőd- és felszámolási ügyszak időszerűsége nem összehasonlítható annak speciális eljárási rendje folytán a peres ügyek időszerűségével, azonban az adatokból megállapítható, hogy ebben az ügyszakban is javult az időszerűségi mutató. Az elmúlt évben már elkezdődött az öt éven túli felszámolási ügyek vizsgálata, és a nyomon követés folyamatos.

A cégügyekben 9%-kal csökkent az ügyérkezés és 13%-kal csökkent a befejezések száma, így valamivel nőtt a folyamatos ügyek mennyisége. Ez azonban nem éri el azt a mértéket, ami problémára utalna. Ugyanakkor 2017. évben 400 darab üggyel több, összesen 700 darab cégtörvényességi eljárás indult a feltőkésítést elmulasztó korlátolt felelősségű társaságokkal szemben, ami többletmunkát rótt az ügyszakra.

A társadalmi szervezetek nyilvántartása korábban kedvezőtlen időszerűségi képet mutatott. Az elmúlt évben történt személyi változtatások azonban eredményt hoztak, és bár 11%-kal csökkent az ügyérkezés, ehhez képest a folyamatban lévő ügyek száma 62%-os csökkenést mutat, ami jól mutatja, hogy az ügyszakban korábban jelentkező hátralék feldolgozása megtörtént, az időszerűségi eredmények javultak. Itt ezen tendencia megtartása a cél.

A civilisztika másodfokon az időszerűség vonatkozásában részben pozitív, részben negatív képet mutat. Egyrészt nőtt a hat hónapon belül befejezett ügyek aránya a 2016. évi adathoz képest, 59,9%-ról 61,7%-ra. Ugyanakkor emelkedett az egy éven túl folyamatban lévő ügyek száma. 2018. február hó végén, ez már 11 volt, ami korábban ezt az ügyszakot nem jellemezte. Ez megint abba az irányba mutat, hogy ezen a területen szükség van segítségre.

Az ügyek elhúzódása megakadályozásának egyik legalkalmasabb eszköze az arányos munkateher elosztás. Amennyiben ez megvalósul, úgy elvárható az eljárási határidők betartása, melynek ellenőrzése elsődlegesen a BIIR rendszeren keresztül történhet, nem róva ezzel a bíróra feleslegesen többletfeladatot. Az értesítési rendszer kialakítása folytán a bíró már a határidő lejártá előtt tájékoztatást kap, amely felhívja rá a figyelmet, így elkerülheti annak túllépését.

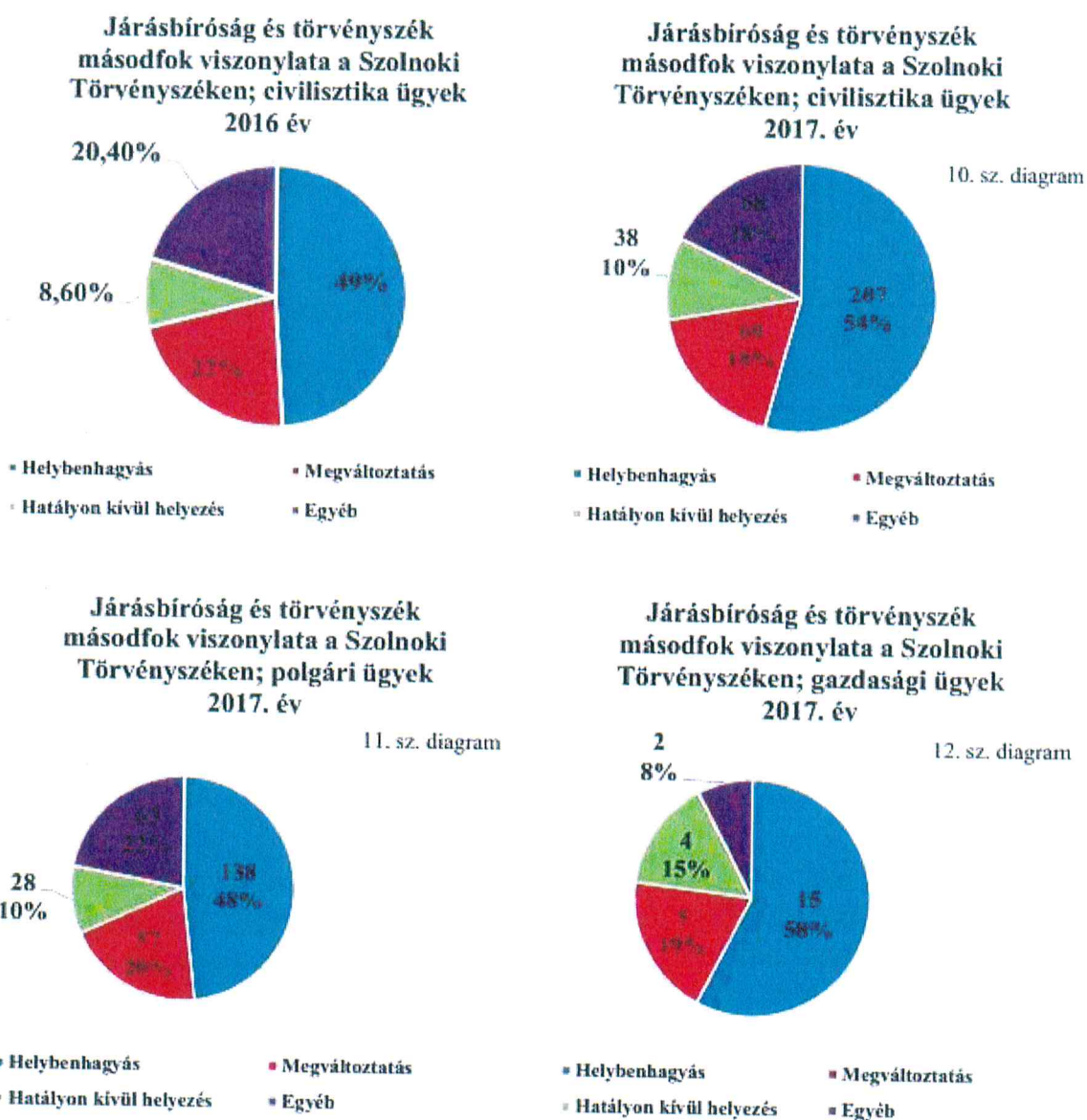
Az új polgári perrendtartás osztott perszerkezeti megoldása erősíti a tudatos és alapos tárgyalás előkészítést, s ettől a per érdemi szakaszának lerövidülése várható. Mivel új jogintézményről van szó, s nincs róla még gyakorlati tapasztalatunk, a következő évek mutatói tudják majd ezt igazolni. Ennek

elősegítése érdekében folyamatosan nyomon kell követni a gyakorlat alakulását és a felmerülő kérdésekre rövid időn belül válaszokat kell kialakítani.

Megalapozottság

A járásbíróság és a törvényszék másodfok viszonylata

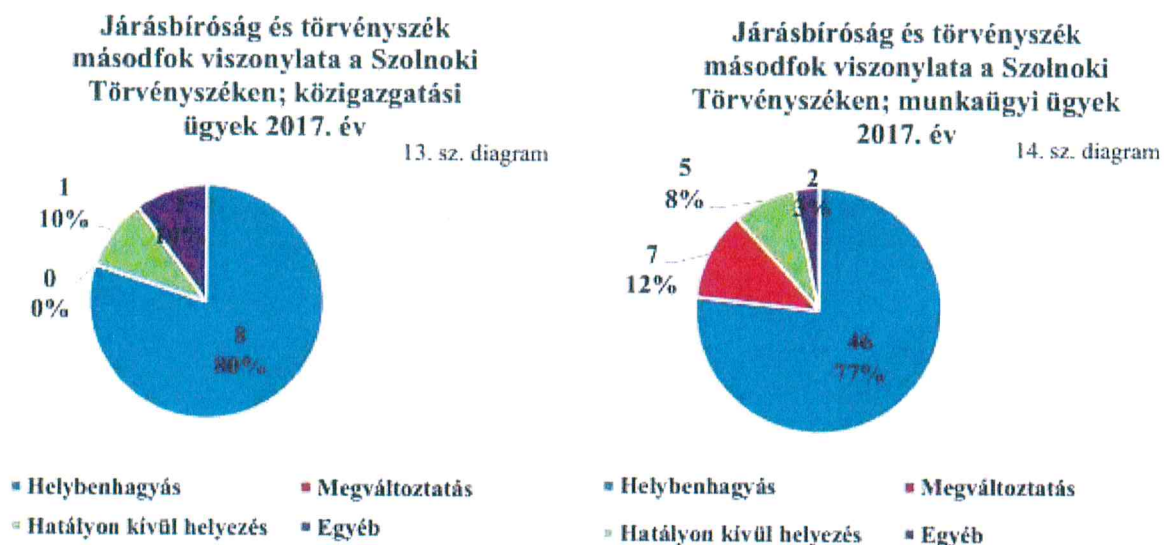
A Szolnoki Törvényszék civilisztikai ügyekben 2016. és 2017. év adatai alapján:

(Szolnoki Törvényszék Elnökének Beszámolója 2017. év, 59. oldal)

Az adatok szerint ugyan 4%-kal csökkent a megváltoztatások aránya, azonban 8,6%-ról 10%-ra emelkedett a hatályon kívül helyezések száma, ami még nem jelez jelentős problémát, azonban az okok feltárása mindenképp szükséges.

Amennyiben a polgári és a gazdasági ügyeket hasonlítjuk össze, érdekes képet kapunk, figyelemmel arra, hogy a helybenhagyások aránya a gazdasági ügyszakban magasabb, ugyanakkor a hatályon kívül helyezések arány magasabb a polgárihoz képest. Ennek oka talán az, hogy az egyéb befejezések aránya a polgári ügyszakhoz képest jóval alacsonyabb a gazdaságiban. A hatályon kívül helyezési arány eltérése okainak vizsgálatára azonban ebben az esetben is szükség van.

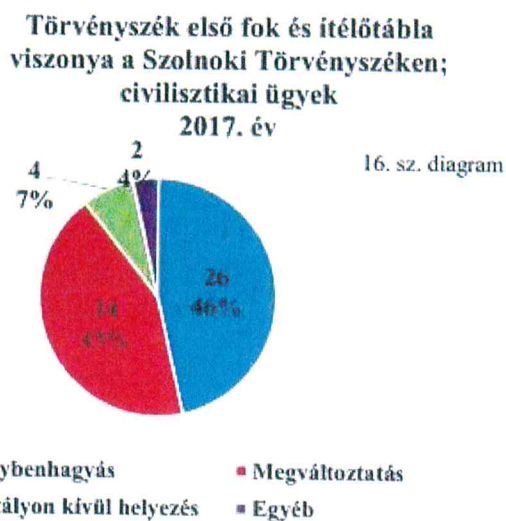

(Szolnoki Törvényszék Elnökének Beszámolója 2017. év, 60. oldal)

Az adatokból kitűnően magas szintű munka folyik mindkét ügyszakban, kifejezetten magas a helybenhagyások aránya.

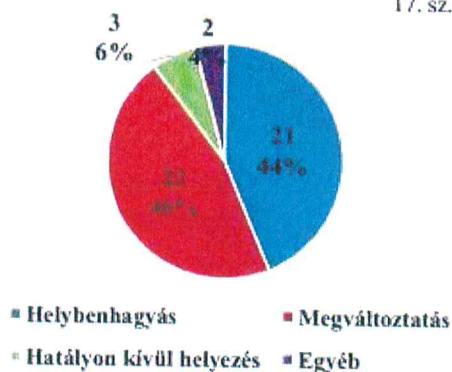
A járásbíróságok minőségi munkáját jól tükrözi a kúriai felülvizsgálat vonatkozásában végzett vizsgálat. Az elmúlt évben 59 ügy érkezett vissza a kúriáról, melyből 4 esetben történt hatályon kívül helyezés, 6 esetben megváltoztatás, 35 ügyben pedig helybenhagyás, 14 ügyben pedig egyéb befejezés.

Hasonló kedvező képet mutat a törvényszéki munka minősége is.

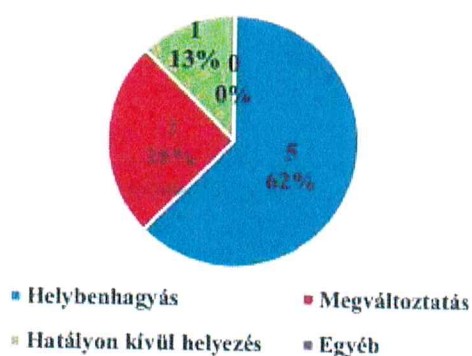
Törvényszék első fok és ítélőtábla viszonya a Szolnoki Törvényszéken; polgári ügyek 2017. év

17. sz. diagram

Törvényszék első fok és ítélőtábla viszonya a Szolnoki Törvényszéken; gazdasági ügyek 2017. év

18. sz. diagram

(2017. évi Elnöki beszámoló 62. oldal)

Kiemelendő, hogy a törvényszéken első fokon 389 befejezés született 2017. évben, amelyből csak 74 darab peres ügyben érkezett fellebbezés, azaz az ügyek 81%-a első fokon jogerőre emelkedett. Úgyszintén, az első fokos munka minőségét mutatja, hogy a kúria 26 felülvizsgálati kérelemben vizsgálta a bíróság munkáját, és egyetlenegy esetben sem történt hatályon kívül helyezés, megváltoztatás, ugyanakkor 14 ügyben helybenhagyás és 12 ügyben egyéb befejezés volt.

II. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás

Stratégiai cél, hogy a bírák között az ügyek arányosan, kiegyenlítetten kerüljenek elosztásra, másrészt mindenki kompetenciáinak megfelelő feladatot végezzen. Azokban az ügyekben, ahol titkár és ügyintéző is eljárhat, az ő munkájukat kell igénybe venni. Az így felszabaduló bírói kapacitást pedig olyan területre kell irányítani, ahol arra nagyobb szükség van.

Az emberi erőforrással való gazdálkodást elsődlegesen előrelátóan, tervezetten és átlátható módon kell megvalósítani, amelyek a nem várt esetekre történő gyors, hatékony reagálást is szolgálja.

Az arányos ügyelosztást elsődlegesen az arányos ügykiosztási renddel lehet megfelelően kialakítani, amelyet a kollégium is véleményez, a kollégiumvezető pedig a szignálás során juttatja érvényre. Nagyon fontosnak tartom, hogy az ügykiosztási rend kialakítása során az abban dolgozó bírák véleménye érvényre jusson. Ahhoz azonban, hogy megalapozott álláspontot tudjanak kialakítani, szükséges, hogy rálátásuk legyen más kollégák ügyterhére is. Erősíteni kívánom azt a személeletet, hogy közös feladatunk a bíróságunkra érkezett ügyek feldolgozása, és ennek érdekében közös felelősséggel kell kialakítani a legmegfelelőbb és arányos ügykiosztást. A kollégiumvezető feladata, hogy a statisztikát figyelemmel kísérje, és ha azt tapasztalja, hogy huzamosabb időszakban ez az arány felborult, vizsgálja ennek okát és tegyen javaslatot annak kiegyenlítésére. A problémát elsődlegesen törvényszéki kereteken belül kell megoldani munkaerő átcsoportosítással, illetve kirendeléssel. Figyelemmel kell azonban arra is lenni, hogy kirendelés esetén annak a bíróságnak a munkája is elnehezülhet, ahonnan az adott bírót kirendelték, és emiatt emelkedik a bíróságon dolgozó más bírók munkaterhe is, nemcsak a kirendelt bíróé. A kirendelt bíró esetében pedig az egyéni munkateljesítmény értékelésénél mind a kirendelés alatt a kirendelt bíróságon, mind a saját bíróságán végzett munkáját együttesen kell a statisztikában értékelni.

Hangsúlyozni kell, hogy a kirendelések alkalmat szolgáltatnak arra is, hogy a helyi szintű bíróságok bírái törvényszéki munkába is bepillantást nyerjenek, kipróbálják magukat, szakmai tapasztalatra tegyenek szert, melyet későbbi munkájuk során hasznosítani tudnak. A kirendelések a törvényszéki közösségi személeletet is erősítik, és a törvényszéken dolgozó bírák személyes kapcsolata is szorosabbá válhat, amely segíti a szakmai munkát.

A bírósági titkároknak, fogalmazóknak és bírósági, végrehajtási ügyintézőknek nagyon nagy szerep jut a bírósági rendszerben, egyre több feladatot tudnak önállóan is ellátni, és törvényszékünkön el is látnak.

Azon titkárok esetében, akik bírói pályára készülnek, fontos, hogy legyen kapcsolata a bírói tevékenységgel. Támogatom, hogy bíró mellé beosztva tárgyalást látogasson, határozattervezetet készítsen, kurrenciális munkavégzésben vegyen részt. Sokszor azonban ennek nagyságrendje függ attól, hogy azon a területen, ahol önállóan jogosult eljárni, milyen munkateher keletkezett. A titkárok és az ügyintézők nagyon sokat tudnak segíteni a bíróság munkájában, akár önállóan, akár team munkában járnak el. Ennek feltétele azonban, hogy egyre magasabb szintű tudásra tegyenek szert és problémáikhoz bírói segítséget kapjanak. Ez ugyan nagyobb munkabefektetést igényel az adott bírótól vagy bírósági vezetőtől, azonban a magasabban kvalifikált munkavállaló segítsége is sokkal nagyobb lesz ennek eredményeképpen, és ezáltal nő a bíróság hatékonysága. A cégbíróságon a csoportvezető, a csőd- és felszámolási ügyekben és a törvényszéki végrehajtó végrehajtási ügyszakban a kollégiumvezető-helyettes látja el ezt a feladatot. Szükségesnek tartanám, hogy a végrehajtási ügyszakban eljáró titkárok és ügyintézők munkájának segítésére is kerüljön megbízásra olyan bíró, aki ebben hathatós segítséget tud számukra nyújtani, össze tudja fogni munkájukat, esetleges problémáikat közvetíteni tudja a kollégium, illetőleg a vezetés felé.

Az emberi erőforrás elosztásánál a rugalmasság kialakítása nem könnyű feladat. A munkavállalók többsége nehezebben mozdul új munkaterületre, és jelentős teherként éli meg a változásokra történő reagálást. Minél többfelé osztódik továbbá egy bíró figyelme, annál nehezebbnek érzi feladatát, még akkor is, ha összességében az adott ügymennyiség munkaterhe nem haladja meg más bíró ügymennyiségének munkaterhét. Ennek oka, hogy a különböző ügyterületek munkamódszereinek összehangolása többletfeladatot igényel és a tapasztalatok szerint mindig valamelyik ügýtípus hátrányára történik a többi ügyszakban történő munkavégzés. Elmondható továbbá, hogy ha az adott bíró egy-egy ügýtípusra nézve szakosodni tud, az lehetőséget nyújt elmélyültebb tudás megszerzésére és nő a munkavégzés gyorsasága is. A változtatás, az átjárhatóság lehetőségét azonban a kollégák számára biztosítani kell. Emberként különböző személyiségjegyek vagyunk, így különbözően reagálunk egy-egy adott élethelyzetre, azonban ha egy bíró több éven keresztül egy szűk ügycsoport intézésével foglalkozik, az könnyen vezethet elfásultsághoz, tudásvágya csökkenéséhez és rugalmatlansághoz a változásra. A flexibilitást nem vitásan csak többletenergia befektetésével lehet fenntartani és az időtényezőt rövidtávon negatívan befolyásolja, azonban hosszútávon mégis mindenki számára előnyös, ha megtaláljuk az arany középutat.

Az utánpótlás előrelátó megszervezése minden bíróságnak fontos feladata. Az elkövetkezendő néhány évben törvényszékünknek ezzel a kihívással is szembe kell néznie különösen a Szolnoki Törvényszék másodfokán, valamint a

Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon, mivel itt a bírák életkora folytán két éven belül jelentős változások várhatók a kollégák nyugdíjba menetele miatt, amelyre fel kell készülnünk.

Jelenleg 4 tárgyaló bírása van a munkaügyi és közigazgatási ügyszaknak, melyből 3 munkaügyi, 1 közigazgatási. Egy éven belül ebből 3 kolléga fog nyugdíjba vonulni, akik közül az első, már ez év április végétől kiesik az ítélkezési tevékenységből. Ezen a területen is tehát sürgős szükség van mind a közigazgatási, mind a munkaügyi ügyszakban a pótlás biztosítására, és az esetlegesen oda pályázni kívánók szakmai felkészítésére, azaz olyan titkárok, akik ezen a területen szeretnének majd a későbbiekben dolgozni, lehetőséget kapjanak a bírók melletti munkavégzés során elsajátítani a szakmai tapasztalatokat és tudást. Bírói kinevezésüket követően pedig az eddigi tapasztalatom szerint az aktív regionális kollégium segítségére is lehet támaszkodni.

A törvényszék másodfokán két éven belül 3 tanácselnök munkából való kiesése várható, mivel eléri az öregségi nyugdíjkorhatárt. Ezért itt is stratégiai cél az utánpótlás-nevelés megszervezése, azért is, hogy szakmai tudásukat, tapasztalatukat az utánuk jövő generációnak át tudják adni, ehhez azonban az szükséges, hogy jelenlegi mindennapi munkaterheik csökkenjenek, hogy az így felszabaduló időt és energiát a tudásuk és tapasztalatuk átadására tudják fordítani. Fel kell továbbá mérni, hogy kik azok a fiatal kollégák, akik erőt, elhivatottságot éreznek magukban arra, hogy a törvényszéki munkában részt vegyenek, és számukra lehetőséget kell adni arra, hogy kirendelés útján kipróbálhassák magukat.

Itt kell megemlíteni még az instruktor bírói rendszert, amelyet kifejezetten célravezetőnek tartok. Úgy gondolom, hogy a törvényszékünkön ez megfelelően működik, és természetesen annak mindenkori tapasztalatait hasznosítani kell. Kezdő kollégáinknak nagy segítséget jelent, amikor kezdeti lépéseiknél tudnak kire támaszkodni, ugyanakkor visszajelzéseket is kapnak arról, hogy megfelelő irányban haladnak-e, így nem alakul ki téves, berögzült, rossz gyakorlat.

III. Tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

A bíróság alkotmányos működéséhez szükséges infrastrukturális feltételeket biztosítani kell ahhoz, hogy a bírák szakszerűen és időszerűen tudjanak munkát végezni. Ezek biztosítása elsődlegesen nem a kollégiumvezető feladata, kollégiumvezetőként azonban lehetősége van – ha valamely szakmai munkavégzés akadályát technikai feltételek hiánya okozza, vagy a hatékonyság növelését tárgyi feltételek fennállta esetén lehet növelni –, hogy erre javaslatot tegyen.

A tárgyi eszközök között különösen kiemelkedik az informatika jelentősége. Az OBH Elnöke által kitűzött stratégiai célok eredményeként több területen bevezetésre került az elektronikus kapcsolattartás, és az eszközállománya is jelentősen gyarapodott a bíróságnak. 2018. évtől újabb területekre is kiterjesztésre került az elektronikus kapcsolattartás, amely kezdetben többletfeladatot rótt a bíróságra. Most zajlik ugyanis a gyakorlati tapasztalatok értékelése, az esetleges hiányosságok, hibák kijavítása, orvoslása, egyes jogszabályi kérdések tisztázása, a joggyakorlat kialakítása. Ennek finomhangolását úgy kell elvégezni, hogy a bíró adminisztrációs terhe ezzel semmiképp ne nőjön, így elsődlegesen a tisztviselőkre, lajstromirodákra hárul nagyobb feladat, az ő pontosságuk és precizitásuk elengedhetetlen. Ebben nagy részben támaszkodni kell az informatikai osztály munkájára, azonban nem szabad elfelejteni, hogy ezen feladatoknak csak egy része technikai jellegű. Ugyanakkor ez újabb jogi kérdéseket is generál, és felvet, amelyekben már – ha szükséges –, a kollégiumnak kell állást foglalnia.

Bár a bűnjelelkezelés nem kimondottan a civilisztika ügyszakába tartozik, azonban van kapcsolódási pont, figyelemmel arra, hogy a bűnjelek egy részét a törvényszéki végrehajtó értékesíti. A tárolási idő csökkentésével a törvényszék költségeit lehet csökkenteni, ezért fontos ennek vizsgálata és annak utóellenőrzése, amelyet a tavalyi évben már kollégiumvezető helyettesként én magam is megkezdtem, azonban ezt mindenképp folytatni szükséges.

A tárgyi feltételek biztosítása körében nagyon fontos a bírák jogszabályokkal, kommentárokkal, bírósági gyakorlattal való ellátása. Ezt jelenleg a bírósági rendszer – így törvényszékünk is – elektronikus formában oldja meg, amely álláspontom szerint gyors, hatékony, könnyen kezelhető.

IV. Bíróági integritás

Az OBH Elnöke a stratégiai célok között fogalmazta meg, hogy törekedni kell olyan módszerek kidolgozására, amelyek révén mind a bíróságok ítélkezése, mind azok igazgatása – az adatvédelmi és biztonsági követelmények megtartása mellett – a lehető szélesebb körben megismerhetővé váljon. Fontosnak tartotta azt is, hogy az igazgatási döntések előkészítése a bírói kar, a bírósági szervezet bevonásával történjék, a szélesebb nyilvánosság is bővebb és naprakészebb tájékoztatást kapjon. Külön kiemelte az ügykiosztás és ügybeosztási módszerek ilyen irányú kialakítását. Az ügyelosztás kapcsán kötelezővé vált annak a bíróság honlapján való közzététele, amelynek törvényszékünk is eleget tesz. A korábban kifejtettek szerint támogatom az ügyelosztási rend kialakítása vonatkozásában a bírói kar bevonását, az emberi erőforrással való gazdálkodás kapcsán pedig a statisztikai munkateljesítményt mérő adatoknak a törvényszéken történő nyilvánossá tételét, így azt most nem ismételném meg, csak utalok rá.

A kollégiumvezetőnek a panaszok ügyintézésében is részt kell venni. Erre vonatkozóan szabályzat született, amely alapján el kell járni. Ennek során az a cél, hogy a problémát megoldjuk, vagy csak az ügyfél által vélt probléma esetén megfelelő tájékoztatást adjunk. A végső cél természetesen a panaszok elkerülése, azaz hogy az ügyfél megbízzon a bíróságban, annak szakmaiságában, és a bíróság ennek meg is feleljen. Sok esetben azonban a problémát pontosan az jelenti, hogy az ügyfél nincs tisztában a saját jogaival, lehetőségeivel, illetőleg a bírósági rendszerrel és annak működésével. Ez egyénileg a panaszügyben tájékoztatással orvosolható, azonban ezek megelőzése érdekében a bíróság érdeke is, hogy a rendszer működését megismertesse a társadalommal, ezzel növelve elfogadottságát. A nyitott bírósági program ezt a célt szolgálja, és különösen támogatom, hogy az általános jogi ismereteket a középiskolai fiatalok részére továbbítsuk olyan eszközökkel és módszerekkel, mely számukra ezt befogadhatóvá és hasznosíthatóvá teszi. Ebben a titkárok tudnak legnagyobb segítséget nyújtani, mivel tapasztalatom szerint sokkal könnyebben tudnak „azonos nyelven” beszélni, és így tudást, információt átadni, mint a tőlük távolabb álló korosztályok.

A bíróság tekintélyét, elfogadottságát azonban nem csak az ilyen jellegű programok, hanem szakmai körben a bírósági tudás és tapasztalat átadása is öregbíteni tudja. Így a nyitott bírósági programot célszerű kiterjeszteni olyan szakmai előadásokra, konferenciákra, amelyek a társszerveket, a jogi szakmát érdeklik. Az új polgári perrendtartás kapcsán különösen fontos a bíróság feladata, hogy annak ismeretét, majd később gyakorlati tapasztalatait megossza mind a szakmával, mind a társadalom szélesebb rétegeivel, mivel az jelentős változásokat hozott a korábbi szabályozáshoz képest.

V. A bírósághoz való hozzáférés

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése az OBH stratégiai célja, mert a jogkereső polgárok kiszolgálásának gyorsasága és minősége a bíróságok megítélésének az alapja. Országos szinten jelentős lépések történtek ebbe az irányba. Azonban az új polgári perrendtartás és a kötelezően alkalmazandó nyomtatványok – amelyeken keresztül az állampolgárok a bírósághoz fordulhatnak – az eddigi tapasztalatok szerint komoly nehézség elé állították a magánszemélyeket, így annak végiggondolása szükséges, hogy milyen eszközökkel tudnánk ebben segítséget nyújtani. A megjelenő hírek azt mutatják, hogy mivel a bíróság áll közvetlen kapcsolatban az ügyféllel, így ezen a nehézségekből eredő érzelmi ingulathoz is elsődlegesen a bírósággal szemben nyilvánulnak meg.

Az első körben a legnagyobb teher a panasznap i ügyintézésben jelentkezett, illetőleg az elsőfokos bírák munkájában. Panasznap i ügyintézés esetében a konkrét ügyekben adott segítségen kívül nagyon fontos az ott megjelent személyek tájékoztatása annak érdekében, hogy oldjuk azt a kezdeti riadalmat, amikor meglátják a többoldalas nyomtatványt, valamint feloldjuk azokat a bizonytalanságokat, amelyek abból erednek, hogy nem minden esetben értik a nyomtatvány nyelvezetét, és nem biztosak abban, hogy az adott pontba milyen adatokat kell, illetőleg szükséges beírniuk. Álláspontom szerint a legsikeresebb a mintapéldákon keresztül történő bemutatása annak, hogy a nyomtatvány melyik részét és milyen tartalommal kell kitöltenie az ügyfélnek.

Jó kezdeményezésnek tartom, hogy a Szolnoki Járásbíróságon a panasznapokon – a fogalmazók által tartott panasznap i ügyintézés mellett, ahol a konkrét esetekre nyújtanak segítséget – az ügyfelek várakozási ideje alatt a titkárok bevonásával megtörténik előzetes tájékoztatásuk, eligazításuk. Ennek tartalmi finomítása, az írásbeli minták, az ügyfelek számára is közérthető tájékoztatások elkészítése a jövő feladata. Várakozással nézünk elébe, hogy az áprilisban megrendezendő, a panasznap i ügyintézéssel foglalkozó workshop milyen ötleteket tud adni. A Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon gyakorlatot szerzett titkár bevonása a panasznap i ügyintézésbe elősegítette a specializációt a munkamegosztás során.

E kérdésekben különösen fontos az egységes joggyakorlat kialakítása és ennek érdekében szükséges – a Szolnoki Járásbíróságon már megvalósult – panasznap i értekezlet kiterjesztése a törvényszékünk valamennyi fogalmazójának és titkárának a bevonásával.

A panasznapl munkavégzés hatékonyságát növeli, ha az informatika segítségével minél több szükséges információhoz a számítógépen keresztül hozzájutnak anélkül, hogy az asztaltól fel kellene állniuk (BIIR hozzáférés, hatályos céginformáció, stb.).

Segíteni kell abban a bírakat, hogy hogyan tudják a hiánypótlási felhívásaikat, a visszautasító végzéseiket oly módon megfogalmazni, hogy azok az ügyfelek számára valóban közérthetőek legyenek, és így a hiányokat pótolni tudják, illetőleg, ha lehetőség van rá, a keresetet újra, már helyesen nyújtják be.

A sajtócsoportha is nagy feladat hárul, és megfontolandó, amennyiben a helyi sajtót érdekli, olyan cikksorozat jelenjen meg, amely gyakorlati segítséget nyújt magánszemélyek által indított tipikus perekben a nyomtatvány kitöltéséhez, illetőleg az új eljárási szabályok megismeréséhez.

Fontos az is, hogy a lajstromirodák felkészültek legyenek az új polgári perrendtartásból eredő eljárási kérdések megválaszolására, tájékoztatás nyújtására, és az általuk összegyűjtött tapasztalatból, azok értékeléséből arra is lehet következtetni, hogy az ügyfelek általában milyen jellegű problémákkal fordulnak a bírósághoz, mi az, amit általában nem értenek vagy rosszul értelmeznek, így mely az a terület, amelyben nagyobb segítségre szorulnak.

Az új polgári perrendtartás kapcsán, mint korábban hangsúlyoztam, a társszervekkel való kapcsolattartás is igen fontos. A bíróság érdeke, hogy a társszervek a bírósági gyakorlatot megismerve eredményesen tudják végezni a munkájukat, számukra is meg kell könnyíteni a bírósághoz való hozzáférést. Ehhez azonban az is szükséges, hogy maguk a bíróságok első körben kialakítsák a maguk gyakorlatát, és a tapasztalatokból leszűrt összegzés az, ami már a társszervek számára is segítséget tud nyújtani.

Az eddigi tapasztalatok alapján már körvonalazódott, hogy a gyámhatóságokkal és a munkával foglalkozó felügyelőségekkel a kapcsolatot érdemes felvenni a hatásköri szabályok értelmezésének tisztázása, a felesleges perek elkerülése érdekében. Mivel ők is közvetlen kapcsolatban állnak az ügyfelekkel, sokat segíthetnek a bírósághoz fordulás könnyítésében, ehhez azonban az szükséges, hogy tapasztalatainkat átadjuk részükre.

A törvényszékünkön az új polgári perrendtartás és az elektronikus kapcsolattartás kapcsán felállított csoport munkája jelentős abban, hogy a tapasztalatokat, felmerült problémákat összegyűjtse, és azt továbbítsa a kollégium irányába.

A törvényszéken a mediáció jól működik, a kezdetektől támogatta és propagálta bíróságunk, és ennek eredményeként az elmúlt évben növekedett az eredményes megállapodással záruló befejezések száma, ezt a tendenciát kell folytatni. Ennek egyik eszköze, hogy az ügyfél már az első bírósághoz fordulás alkalmával információval rendelkezzen ezen alternatív vitarendezési módról és annak előnyeiről, akár a panasznapititkári szóbeli, illetve a bíróság által készített írásbeli tájékoztatókból. A mediációs képzést minél több kollégánk számára elérhetővé kell tenni, ami a bírák ilyen irányú érzékenyítését is elősegíti. A pozitív tapasztalat a legnagyobb meggyőző erő.

VI. Képzés

Az OBH kialakította a képzés új, lépcsős rendszerét. A központi, a regionális és helyi képzéseket egymásra figyelemmel, egymást kiegészítve szükséges felépíteni, a központi képzés mellett a törvényszékeknek, ítéltábláknak és a helyi bíróságoknak is fontos feladatokat kell ellátniuk a bírósági képzés rendszerén belül.

A regionális képzések elősegítik egymás munkájának megismerését, és az egységes joggyakorlat irányában hatnak. Az ennek során kialakuló személyes kapcsolatok további szakmai párbeszédnek lehetőségét is megteremtik.

A képzési témák kiválasztása során elsődlegesen a kollégák javaslataiból kell kiindulni, de figyelembe kell venni a tanácselnökök jelzéseit, a tanácselnöki vélemények tapasztalatait és a kollégium által elérni kívánt célokat is.

Vannak olyan témák, amelyek ismételt, illetőleg más szempontú felelevenítése mindig aktuális tud lenni. Ilyen például a gyermekközponit igazságszolgáltatáson belül a gyermekek meghallgatásának módszertana, a szülői felelősség büntetőjogi vetülete, a gyámhatóság és a bíróság viszonya, a gyermekek jogai. Örök téma a pertaktika, a pergazdaságosság, a közérthetőség és a határozatszerkesztés, amelyek a bírói munka hatékonyságát jelentősen befolyásolják.

Az új polgári perrendtartásra való felkészítés az elmúlt évben lezajlott, az e-learning tananyag mindenki számára hozzáférhető és jól hasznosítható. A következő időszak ezen a területen már nem a képzést érinti, hanem a kollégium jogszabályt értelmező és a gyakorlatot egységesítő munkáját. Fontosnak tartom azonban, hogy a bírósági és végrehajtási ügyintézők, tisztviselők oktatása is megtörténjen ezen a területen, természetesen igazodva az általuk végzett munkakörhöz. A csőd- és felszámolási ügyszakban ez már megkezdődött ez év

elejével, ahol az igényekhez igazodva, kezdetben heti rendszerességgel vettük át az eljárásjog azon anyagát, melyet az eljárások elején kell alkalmazni, megvitatva az addig felmerült gyakorlati problémákat.

A képzéseken nem csak a részvétel a fontos, hanem, hogy az így megszerzett tudás beépüljön a gyakorlatba és azt másoknak is továbbadják. A csőd- és felszámolási ügyszakban a rendszeres szakmai értekezleteinken a képzéseken résztvevők ismertetik az ott elhangzottak lényegét, az újdonságokat, vagy a számunkra új jó gyakorlatot. Úgy gondolom, hogy ezek olyan kipróbált és bevált módszerek, amelyek a járásbírók szakmai munkáját is segítenék.

VII. A kollégium működésével kapcsolatos további elképzelések

A szabályzat meghatározza, hogy kik a kollégium tagjai, ők azok, akik döntési jogkörrel rendelkeznek. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy tevékenységében a kollégium sokkal szélesebb körű, és beletartozik minden bíró. A kollégium munkája elefántcsonttoronyként nem különül el, folyamatos párbeszédet kell folytatni a bírák között. Ennek egyik eszköze az informatika, amelyen keresztül lehet biztosítani, hogy napi szinten tudjanak egymással kommunikálni a bírák, illetőleg eljussanak hozzájuk a kollégiumi előterjesztések, valamint az ott meghozott döntések, kollégiumi jegyzőkönyvek, szakmai anyagok, a másodfokú bíróság kivonatos határozatai. Ez különösen olyan esetekben kifejezetten célravezető, ahol a bírák között nagyobb távolságok vannak, így a vidéki kollégák is szorosabban bevonhatók a napi szintű szakmai konzultációkba. A közösségépítés szempontjából azonban a személyes kapcsolatok legalább annyira fontosak. Mindkét eszközre szükséges lesz majd az elkövetkezendő időkben, különösen az új Pp. kapcsán felmerülő kérdések megvitatása során.

Az egységes gyakorlat különösen hangsúlyos eljárási szabály alkalmazása esetében, erre pedig járásbírói szinten a szakmai értekezletek tudnak lehetőséget biztosítani, amelyeken a bírók felvethetik problémáikat, azt közösen megtárgyalhatják, amelyeken megszűrik azokat a kérdéseket, amelyeket később aztán a kollégiumnak kell majd megtárgyalnia és döntenie. Ugyanakkor alkalmas arra, hogy a járásbírók véleményét, álláspontját, érveit továbbítsa.

Ezen értekezletek megtartásában érdemes valamilyen rendszerességet bevezetni. Figyelemmel arra, hogy a bírók számára ez tervezhető legyen, ugyanakkor a bírák további terhei növelésének elkerülése érdekében ezt negyedévente célszerű megtartani, és csak abban az esetben növelni a gyakoriságát, amennyiben erre igény keletkezik. Ezek a szakmai értekezletek arra is alkalmasak, hogy a másodfokú tanácsok által jelzett elvi fontosságú másodfokú határozatok jogi

következtetései és megoldásai is ismertetésre kerüljenek, és meg kell teremteni annak a lehetőségét is, hogy ezeket a határozatokat tematikusan gyűjtve a bírák a későbbi munkájuk során hasznosítani tudják. Ahogy az már működik a csőd- és felszámolási ügyszakban, ahol az értekezletek jegyzőkönyvében a határozatok rövid, tömör, néhány mondatos, lényegre törő összefoglalója szerepel, amelyeket aztán a közös elektronikus tudástárban is közzétesznek, és amennyiben a bíró a munkája során a határozatot is el kívánja olvasni, úgy az ezzel megbízott kolléganőtől arról a határozatról másolatot kérhet. Fontos, hogy a szakmai értekező anyagát az ott elhangzottakat, és a kialakított egységes álláspontot jegyzőkönyv rögzítse. Az abban foglaltak ugyan nem kötelezőek a bírák számára, de az érvek, ellenérvek a bíró határozataiban megnyilvánuló döntés indokolását elősegíthetik.

Tekintettel arra, hogy eljárási kérdésekben különösen fontos az egységes jogértelmezés, ezért a szakmai értekezleteken felvetett kérdések megvitatását és kollégiumi állásfoglalás kialakítását javaslom, azzal azonban, hogy az eljárásjognak országos szinten egységesnek kell lennie, azaz az álláspontot a felsőbb bíróságok, illetőleg az ennek érdekében a Kúria mellett kialakított csoport számára is azonnal továbbítani kell.

Nagyon fontosnak tartom azt is, hogy az első- és a másodfokú bíróságok egymás közötti kommunikációja is erősödjön, ezért támogatnám azokat a kezdeményezéseket, mely szerint a járásbírói bírók szakmai tanácskozásán a törvényszéken dolgozó első- és másodfokú bírák is vegyenek részt, a számukra feltett kérdésekre válaszoljanak.

Lényeges, hogy a kérdések megfogalmazódjanak és el is jussanak a címzethez. Sokszor, ha azt kérik, hogy tegyük fel a kérdéseinket, éppen akkor semmi nem jut eszünkbe, ezért olyan felület létrehozását javaslom a belső rendszerben, ahol ezeket a kérdéseiket a bírák megfogalmazhatják azonnal, amikor felvetődik bennük, így a későbbi szakmai értekezleteken ezeket meg tudják beszélni.

Nagyon fontosnak tartom a Szegedi Ítélőtábla gyakorlatának ismertetését is, annak tartalma nem csak a törvényszéki elsőfokos bírának tud iránymutatást adni, mint ahogy erre rámutatott az az újonnan kialakított gyakorlat, melynek során a táblai tanácsok felkeresik a törvényszékeket és a tanácselnöki vélemények ismertetésén túl, kötetlen beszélgetés formájában ismertették munkájukat és tapasztalataikat. Ezek a találkozások a személyes megismerkedés lehetőségén kívül gyakorlati tapasztalat és tudás átadását is biztosították, s ezt a járásbírók is hasznosítani tudták, különösen azon ügyekben, ahol a hatáskör a pertárgy értékétől függ. A Szegedi Ítélőtábla által az ítéletekben kifejtett elvi iránymutatások, összegyűjtött bírósági eseti döntések, olyan szakmai munkák, amelyeket érdemes megosztani a járásbírói bírákkal is. Ez erősíti a régió belüli egységes joggyakorlatot is.

A korábbiakban részletezettek összefoglalójaként a Szolnoki Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiuma működésével kapcsolatos hosszú távú tervek és azok megvalósításának ütemezése:

Működéssel kapcsolatos hosszú távú tervek	Ütemezés
Arányos munkateher vizsgálata civilisztika másodfokon és a közigazgatási ügyszakban, és az aránytalanság megszüntetésére szolgáló eszközök kidolgozása és azok eredményének visszaellenőrzése	2018. 2019.
Végrehajtási titkárok és ügyintézők munkáját segítő eszközök kidolgozása	2018. 2019.
Instruktor bírói rendszer tapasztalatainak felhasználása	folyamatos
Tanácselnöki feljegyzések, bírói ellenőrzések tapasztalatainak felhasználása	folyamatos
Elektronikus kapcsolattartás és ügyintézés tapasztalatainak feldolgozása	folyamatos
Bűnjel értékesítés időszerűségének vizsgálata	2018. 2019.
Bírói, titkári, fogalmazói, ügyintézői munkateher változások vizsgálata	folyamatos
Eljárási határidők betartásának ellenőrzése	folyamatos
Két éven túli ügyek vizsgálata	folyamatos
Hatályon kívül helyezés növekedés okainak vizsgálata és megszüntetésére szolgáló eszközök kidolgozása, valamint az eredmény visszaellenőrzése	2018. év 2019. év
A tervezett nyugdíjba vonulások okán felkészülés az utánpótlás biztosítására	2018. 2019.
Ügykiosztási rend vizsgálata	folyamatos
Az új polgári perrendtartás bírósági tapasztalatainak megosztása társszervekkel, a jogi szakmával	2018. 2019.
Panasznapi ügyintézést elősegítő eszközök kidolgozása	2018. 2019.
Magánszemélyek bírósághoz fordulását elősegítő eszközök kidolgozása az új polgári perrendtartásra figyelemmel	2018. 2019.
Járásbírói szakmai értekezletek bevezetése és működtetése	2018. és folyamatos
Az új polgári perrendtartás gyakorlati tapasztalatainak nyomon követése és a megoldások közös kidolgozása	2018. 2019.

Működéssel kapcsolatos hosszú távú tervek	Ütemezés
Mediációs munka további erősítése	2019.
Lajstromirodák felkészítésének támogatása az új Pp. kihívásaira	2018. 2019.
Sajtócsoport munkájának segítése	folyamatos
Együttműködés kialakítása az üzyszakban működő különböző munkacsoportokkal és az oktatásfelelőssel	folyamatos
Bíróági, végrehajtási ügyintézők, tisztviselők felkészítésének támogatása az új Pp. kihívásaira	2018. 2019.
Másodfokos határozatok tematikus gyűjtése és kivonatos elektronikus közzétételének kialakítása	folyamatos

A pályamű elején a bírói hivatásról és felelősségről írtam, s bezárva a kört, ugyanezzel szeretném zárni is, segítségül hívva Dr. Márki Zoltán kúriai tanácselnök úr szavait, mely egy előadásán hangzott el:

*„ Az ítéletről ismerszik meg a bíró,
a bíróról a bíróság,
a bíróság pedig az állam lelkiismerete. ”*

A fentiekben kifejtett tervek és elképzelések megvalósításához kérem az Országos Bíróági Hivatal Elnöke és a Szolnoki Törvényszék bíráinak támogatását.

Szolnok, 2018. április 9.

Tóthné dr. Drenkó Szilvia
kollégiumvezető-helyettes